

Vědeckovýzkumná a vzdělávací pracoviště se představují

VYSOKÁ ŠKOLA UMĚLECKOPRŮMYSLOVÁ V PRAZE

Historie a současnost Vysoké školy uměleckoprůmyslové (VŠUP)

C.k. umělecko-průmyslová škola vznikla za panování císaře Františka Josefa I. roku 1885. Instituce se stala první státní uměleckou školou v zemích Koruny české. Nebyla sice školou vysokou (status vysoké školy jí byl přidělen až v roce 1946), ale vymykala se již tehdy ze systému středního školství: byla podřízena přímo ministerstvu a od počátku byla vedena v duchu svobodného a tvořivého přístupu pedagogů. Profesorský sbor tvořily vždy přední osobnosti (*František Ženíšek, Josef V. Myslbek, Jan Kotěra, Otakar Novotný* atd.). K absolventům patří mimo jiné *Cyril Bouda, Toyen, Václav Kaplický, Antonín Kybal, Ladislav Sutnar, Jiří Trnka, Milan Grygar, Stanislav Kolíbal, Stanislav Libenský, Olbram Zoubek* či *Vladimír Kopecký*.

Výuka na VŠUP se změnila po listopadu 1989, kdy nastoupilo mnoho nových pedagogů a došlo k reorganizaci kateder i systému výuky, přibýly nové ateliéry. Pod vedením rektorů *Josefa Hlaváčka* a *Zdeňka Zieglera* a díky aktivitám rektora *Jiřího Pelcla* došlo k výraznějším změnám a VŠUP získala novou tvář. V loňském roce škola oslavila 120. výročí svého založení – v Galerii Mánes proběhla rozsáhlá výstava současných prací studentů, v Galerii VŠUP v budově školy se uskutečnila výstava historických materiálů z počátků Umprum. Zároveň byla vydána rozsáhlá dvoujazyčná publikace o historii a současnosti školy. Od února roku 2006 nastoupil do funkce rektora *prof. Boris Jirků*.

Náplní a hlavním smyslem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze stále zůstává výchova mladých umělců, kteří kultivují životní styl současné společnosti. Studenti i absolventi školy by měli být přínosem jak výtvarné scéně, tak průmyslu v mnoha oborech.

V současné době se VŠUP skládá ze šesti kateder – architektury, designu, volného umění, užitého umění, grafiky a katedry dějin umění a estetiky. Škola je dnes zapojena do řady významných mezinárodních projektů, rozšiřuje své studijní programy a v neposlední řadě se věnuje vydávání uměleckých publikací a výstavní činnosti.

Výuka a studium

V současné době studuje na VŠUP 430 studentů. Výuka je poskytována v programu Výtvarná umění v magisterském, navazujícím magisterském a doktorském studiu a realizuje se i výuka v programech celoživotního vzdělávání. Od akademického roku 2006–2007 je nově akreditován studijní program Visual Arts vyučovaný v anglickém jazyce (placený kurz pro absolventy bakalářských programů zahraničních vysokých škol uměleckého zaměření).

- 1) Prezenční šestileté magisterské studium je v programu Výtvarná umění realizováno formou ateliérové výuky, kterou doplňuje řada doprovodných disciplín a přednášek z dějin umění a estetiky. Na škole lze studovat tyto obory: Architektura, Architektura a design, Design výrobků, Sochařství,

Malba, Tvorba konceptuální a intermediální, Sklo v architektuře, Sklo, Keramika a porcelán, Kov a šperk, Oděvní výtvarnictví, Design obuvi a oděvních doplňků, Textilní tvorba, Ilustrace a grafika, Písmo a typografie, Grafický design a vizuální komunikace, Filmová a televizní tvorba a Fotografie. V každém ze 24 ateliérů studuje přibližně 18–20 studentů.

- 2) Navazující magisterské studium oboru Dějiny a teorie designu a nových médií je dvouleté a otevírá se pro absolventy bakalářských či magisterských programů z vysokých škol uměleckého, humanitního, případně technického zaměření.
- 3) Doktorské studium je realizováno ve čtyřech studijních oborech – Architektura a design, Grafika a vizuální komunikace, Volné a užité umění a Kurátor a kritik designu a intermédií.
- 4) Celoživotní vzdělávání je uskutečňováno formou mimořádného studia (čtyřsemestrální kurz pro absolventy magisterského studia jiných vysokých škol), kurzů pro veřejnost (figurální kresba a modelování) a cizojazyčných kurzů pro cizince (pro zahraniční studenty nebo absolventy výtvarných škol).

Mobilita studentů a učitelů, vnější tuzemské a zahraniční aktivity školy

Spolupráce se školami v zahraničí patří jednoznačně k prioritám VŠUP. Studenti VŠUP se mohou zúčastňovat výměnných stáží na českých i zahraničních školách výtvarného zaměření a mezinárodních studijních programů jako např. SOCRATES/Erasmus nebo CEEPUS. Každoročně se zvyšuje počet studentů, kteří vyjíždějí na zahraniční stáže, roste také současně zájem o stáž na VŠUP ze strany zahraničních studentů. Škola má velmi dobrou dlouhodobou strategii posilování mezinárodní spolupráce ve vzdělávání, krátkodobé či dlouhodobé zahraniční stáže absolvuje více než 80 % studentů. Tímto procentuálním poměrem zaujímá první místo mezi českými vysokými školami. V současné době má VŠUP uzavřeno 50 bilaterálních smluv a tento počet považuje z hlediska množství studentů za optimální. Při uzavírání smluv se klade důraz především na kvalitu vyučovaného oboru a lokaci. Kromě pravidelně uskutečňovaných výměnných programů SOCRATES/

Erasmus a CEEPUS škola nadále upevňuje neformální kontakty s řadou uměleckých škol po celém světě. Vzhledem k tomu, že neustále vzrůstá zájem našich studentů o vzdálenější země (např. Latinská Amerika, Japonsko, USA, Kanada), nabývají většího významu reciproční výměny studentů. Reciproční studenti díky výměně míst ve svých domácích ateliérech nemusejí platit školné na hostitelských uměleckých školách, které nejsou zapojeny do žádných programů poskytujících stipendia a na nichž by byla výuka finančně náročná. Vedle výměnných stáží hostí VŠUP každoročně také studenty-samoplátce (v roce 2005 to bylo 10 studentů) a tzv. vládní stipendisty (4 v roce 2005).

Kromě výše uvedených aktivit probíhá na VŠUP také mnoho zahraničních aktivit na úrovních jednotlivých ateliérů a dále reprezentace školy jako celku. Jedná se zejména o účast na mezinárodních soutěžích a výstavách, přehlídkách a veletrzích.

VŠUP je členem uskupení CUMULUS, asociace evropských uměleckých škol, jejímž cílem je zkvalitnění úrovně vzdělání v oblasti umění, designu a médií na základě vzájemné spolupráce, včetně studentských a pedagogických výměnných stáží. Dále je členem NICA, sdružení uměleckých škol Evropy, USA a Austrálie. Málo využívanou oblastí je možnost účasti zahraničních pedagogů či významných osobností jednotlivých oborů na programu školy.

Věda a výzkum

VŠUP se v současné době osvědčuje v oblasti dvou stěžejních funkcí vysokoškolských institucí, a to vzdělávací a servisní. V oblasti výzkumné zůstávají stále rezervy, jejichž využití je jednou z nejdůležitějších priorit školy.

Výzkum VŠUP nemá institucionalizovanou podobu a odehrává se prostřednictvím jednotlivých badatelských projektů na úrovni pedagogů, doktorandů a studentů a ve spolupráci s dalšími institucemi.

Badatelské projekty jsou zaměřeny k teoretickým multioborově orientovaným výzkumným projektům v oblasti historie umění, designu, architektury a vizuální komunikace, a to jak na úrovni jednotlivých akademických pracovníků, tak na úrovni studentů doktorského studijního programu VŠUP. Výzkumné

úkoly reagují zejména na teoretické mezery oboru tak, aby bylo možné zajistit kvalitní teoretickou a uměno-
vědnou přípravu pro studenty VŠUP.

Výzkumnými úkoly byly dále řešeny otázky, které je možno zahrnout do oblasti základního výzkumu. Specifickou kategorií výzkumu na VŠUP je tzv. praktický umělecký výzkum, který je charakterizován kombinací teoretické studie určitého problému a jeho praktického kreativního zpracování. Tento model je typický mj. pro doktorské studium.

Výzkumná práce VŠUP se začala rozvíjet také na poli aplikovaného výzkumu, a to konkrétně v tematické oblasti „Design a vývoj nových materiálů“. Mezi projekty, kterých se v roce 2005 pedagogové a doktorandi VŠUP zúčastňovali, je projekt *Leopold Bauer* (1872–1932) architektura a design, projekt ISOTYPE 1925–1970 – vizuální zpracování statistických a ekonomických dat, doktorský projekt Využití mikrovlnné

energie při tavení skleněné plastiky, zpracovávaný ve spolupráci s Ústavem chemických procesů AV ČR.

Výrazný projekt, do kterého VŠUP v minulém roce vstoupila, je také Institut Intermédií. Na tomto projektu spolupracuje VŠUP s ČVUT a AMU. Jeho výstupem bude vybavení špičkového pracoviště, které by mělo sloužit jak pro účely vzdělávací, tak pro aktivity vědeckého a tvůrčího charakteru.

Kontaktní adresa:

PhDr. Pavla Pečinková, CSc.
prorektorka pro studium a výzkum
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
nám. Jana Palacha 80
116 93 Praha 1
Tel.: 251 098 315
E-mail: pecinka@vsup.cz
Internet: www.vsup.cz

Budova VŠUP, snímek Michal Ureš